

Latvijas Bibliotēku padomes sēdes protokols

2026. gada 12. jūnijā

Rīgā

Nr. 5

Sēde notiek tiešsaistē MS Teams platformā

Sēde sākas plkst. 11.00

Sēdi vada:

LBP priekšsēdētājs, Latvijas Universitātes bibliotēkas direktors Uldis Zariņš

Piedalās LBP locekļi:

Rīgas Centrālās bibliotēkas direktora vietniece	Vineta Baško
Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktore	Dagnija Baltiņa
Biedrības "Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācija" valdes locekle	Aldona Dadzīte
Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vadītāja	Līga Dimante
Latvijas Universitātes asociētā profesore	Baiba Holma
Gulbenes novada bibliotēkas direktore	Sabīne Jefimova
Bauskas Centrālās bibliotēkas direktore	Māra Kuļikauska
Latvijas Bibliotekāru biedrības Sēlijas nodaļas vadītāja	Renāte Lenša
Siguldas bibliotēkas direktore	Jeļena Ozoliņa
Ludzas novada bibliotēkas direktore	Elita Zirne

Piedalās:

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas
vecākā referente Katrīna Taurēna

Nepiedalās LBP locekļi:

Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēkas direktore	Ināra Aploka
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Fundamentālās bibliotēkas direktore	Ilona Dobelniece
Latvijas Pašvaldību savienības padomniece kultūras un izglītības jautājumos	Ināra Dundure
Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas direktore	Ilga Erba
Latvijas Bibliotekāru biedrības Bērnu un skolu bibliotēku sekcijas vadītāja, Olaines 1. vidusskolas bibliotēkas vadītāja	Aija Jankava
Kultūras informācijas sistēmu centra direktors	Armands Magone

Protokolē:

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas
vecākā referente Egita Šaicāne

Darba kārtība:

1. Par Cēsu novada bibliotēku, Cēsu Centrālās bibliotēkas, Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas akreditācijas atzinumu apstiprināšanu.
2. Par Dienvidkurzemes novada bibliotēku akreditācijas atzinumu apstiprināšanu.
3. Par Vidzemes Augstskolas bibliotēkas akreditācijas atzinuma apstiprināšanu.

4. Informācija par Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" Zivju resursu pētniecības departamenta bibliotēkas izslēgšanu no Bibliotēku reģistra.
5. Informācija par likumprojekta "Grozījumi Bibliotēku likumā" virzību un bibliotēku informācijas sistēmu pārvaldības centra funkciju.
6. Par priekšlikumiem LBP darba plānam.

1.§

Par Cēsu novada bibliotēku, Cēsu Centrālās bibliotēkas, Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas akreditācijas atzinumu apstiprināšanu

V. Baško informē par Cēsu novada bibliotēku, Cēsu Centrālās bibliotēkas un Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas akreditācijām, norāda, ka kopumā bibliotēku infrastruktūras un tehniskā nodrošinājuma līmenis ir atbilstošs prasībām, bibliotekārais darbs tiek veikts labi, izceļ Ieriķu pagasta bibliotēku kā kopienas tikšanās centru, kas ierīkots bijušajā stacijas ēkā, kā arī pozitīvi novērtē Cēsu Centrālās bibliotēkas metodisko un konsultatīvo atbalstu Cēsu novada bibliotēkām.

Akreditācijās pārrunāta infrastruktūras uzlabojumu nepieciešamība (piemēram, Līgatnes pagasta bibliotēkā – neatbilstoša labierīcību atrašanās vieta, Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkā – vides piekļūstamības problēmas, novecojis bibliotēkas telpu interjers un mēbeles), problēmas un iespējamie risinājumi publicitātes darbā un Microsoft Office pieejamības nodrošināšana bibliotēku datoros. M. Kuļikauska papildina, ka no Cēsu Centrālās bibliotēkas saņemta informācija, ka Cēsu novada pašvaldība meklē risinājumus Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēkas infrastruktūras problēmām.

Atsaucoties uz pieredzi bibliotēku akreditācijās visā Latvijā, V. Baško aktualizē datubāzu izmantošanas vecināšanu un darbu ar krājumu, pievēršot uzmanību gan saturam, gan fiziskajam stāvoklim, kā nozīmīgus jautājumus, kuri būtu regulāri jāiekļauj Latvijas Nacionālās bibliotēkas profesionālās pilnveides pasākumos. Akreditācijas komisija atzīst 23 Cēsu novada bibliotēkas, Cēsu Centrālo bibliotēku un Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēku par akreditācijas prasībām atbilstošām.

A. Dadzīte jautā par pagastu bibliotēku vadītāju izglītību, V. Baško atbild, ka Latvijā kļūst arvien sarežģītāk atrast darbiniekus ar bibliotekāro izglītību, akcentē reģionu galveno bibliotēku nozīmi jauno darbinieku apmācībās, kā arī regulāru darbinieku profesionālo pilnveidi nozaresursos un tālākizglītības mācību programmās un tai nepieciešamo finanšu resursu nepietiekamību. M. Kuļikovska papildina, ka bibliotēku izdevumi darbinieku bez kvalifikācijas apmācībām var tikt interpretēti kā nelietderīgi izlietoti līdzekļi. Nozarē vērojams kvalificētu speciālistu trūkums, un izglītības ieguve ir dārga. Tas īpaši skar bibliotēku darbiniekus no tālākiem Latvijas reģioniem, kuriem mācību dēļ bieži jāapmeklē Rīga. V. Baško piemin, ka daudzi studenti, kuri apgūst bibliotēkzinības, nozarē nestrādā un neplāno to darīt.

R. Lenša jautā, vai bibliotēkām, kurām atzinumos norādīts aktīvāk strādāt ar krājumu, būtu jānorāda arī palielināt finansējumu grāmatu iegādei. M. Kuļikauska atbild, ka šī sakarība nav viennozīmīga, jo bibliotēkām saskaņā ar krājumu komplektēšanas koncepcijām ir jāizvērtē ne tikai krājuma fiziskais stāvoklis, bet arī pieprasījums, krājums jākomplektē līdzsvaroti, neveidojot nesamērīgi lielus krājumus. Šie ieteikumi ne vienmēr saistīti ar jaunu grāmatu iegādi, bet drīzāk - ar kvalitatīvāku darbu ar krājumu. V. Baško papildina, ka bibliotēkām aktīvi jāsadarbojas un jāizmanto SBA iespējas.

LBP locekļi,

atklāti balsojot "Par" (11 balsis), "Atturas"(0 balsis), "Pret" (0 balsis), **nolemj:**

akreditēt **vietējas nozīmes bibliotēkas** statusā 23 Cēsu novada bibliotēkas:

Amatas pagasta Ģikšu bibliotēka
Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēka
Drabešu pagasta Līvu bibliotēka
Dzērbenes pagasta bibliotēka
Inešu pagasta bibliotēka
Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka
Kaives pagasta bibliotēka
Liepas pagasta bibliotēka
Līgatnes pagasta bibliotēka
Līgatnes pilsētas bibliotēka
Mārsnēnu pagasta bibliotēka
Nītaures pagasta bibliotēka
Priekuļu pagasta bibliotēka
Raiskuma pagasta bibliotēka
Skujenes pagasta bibliotēka
Stalbes pagasta bibliotēka
Straupes pagasta bibliotēka
Tauresnes pagasta bibliotēka
Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka
Vecpiebalgas pagasta bibliotēka
Veselavas pagasta bibliotēka
Zaubes pagasta bibliotēka
Zosēnu pagasta bibliotēka

Akreditēt **vietējas nozīmes bibliotēkas** statusā Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēku

Akreditēt **reģiona galvenās bibliotēkas** statusā Cēsu Centrālo bibliotēku

2.§

Par Dienvidkurzemes novada bibliotēku akreditācijas atzinumu apstiprināšanu

M. Kuļikauska informē par Dienvidkurzemes novada bibliotēku akreditāciju, norāda uz Dienvidkurzemes novada bibliotēkas organizatoriskās struktūras specifiku, darbinieku amatiem un nepilnajām darba slodzēm. Bibliotēkās darbojas klientu apkalpošanas centri. Bibliotēkai nav tīmekļvietnes, pamatinformācija tiek izvietota pašvaldības tīmekļvietnē un Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas tīmekļvietnē. Akreditācijas komisija aktualizē darbu ar krājumu nozīmi, uzteic bibliotekāru darbu ar vietējām kopienām. Akreditācijas komisija atzīst 16 Dienvidkurzemes novada bibliotēkas par akreditācijas prasībām atbilstošām.

K. Taurēna piedāvā sagatavot pavadvēstuli akreditācijas atzinumiem ar norādi uz Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēku darbinieku amatu neatbilstību Bibliotēku likumam.

R. Lenša jautā par ieteikumiem bibliomātu uzstādīšanai. V. Baško norāda, ka šāds ieteikums ir pārrunāts bibliotēkās, kurās ir pamatoti iemesli nodrošināt grāmatu saņemšanas iespēju ārpus bibliotēkas darba laika.

LBP locekļi,
atklāti balsojot “Par” (11 balsis), “Atturas”(0 balsis), “Pret” (0 balsis), **nolemj**

akreditēt **vietējas nozīmes bibliotēkas** statusā 16 Dienvidkurzemes novada bibliotēkas:

Aizputes pagasta bibliotēka
Aizputes pilsētas bibliotēka

Bunkas pagasta bibliotēka
Bunkas pagasta Kroles bibliotēka
Bunkas pagasta Tadaļu bibliotēka
Cīravas pagasta bibliotēka
Dienvidkurzemes novada bibliotēka
Dunikas pagasta bibliotēka
Gramzdas pagasta bibliotēka
Kalētu pagasta bibliotēka
Kazdangas pagasta bibliotēka
Priekules pilsētas bibliotēka
Rucavas pagasta bibliotēka
Vērgales pagasta Saraļu bibliotēka
Virgas pagasta bibliotēka
Virgas pagasta Purmsātu bibliotēka

3.§

Par Vidzemes Augstskolas bibliotēkas akreditācijas atzinuma apstiprināšanu

U. Zariņš informē par Vidzemes Augstskolas bibliotēkas akreditāciju, norāda, ka ar dibinātāju diskutēts par bibliotēkas darbinieku algu paaugstināšanas iespējām un abonēto elektronisko resursu skaita palielināšu. Līdz ar izmaiņā Bibliotēku likumā Vidzemes Augstskolas bibliotēkai ieteikts aktualizēt bibliotēkas nolikumu. Bibliotēkai nav tīmekļvietnes, izvēsta informācija tiek ievietota Valmieras Integrētās bibliotēkas un Vidzemes Augstskolas tīmekļvietnēs, bet sociālo mediju vidē Vidzemes Augstskolas bibliotēkas darbs praktiski netiek atainots. Komisija atzīmē veiksmīgo Vidzemes Augstskolas ilgtermiņa sadarbību ar Valmieras bibliotēku un pozitīvi vērtē bibliotēkas telpas, krājumu un bibliotekāro darbu.

LBP locekļi,

atklāti balsojot “Par” (11 balsis), “Atturas”(0 balsis), “Pret” (0 balsis), **nolemj**

akreditēt **vietējas nozīmes bibliotēkas** statusā Vidzemes Augstskolas bibliotēku

4.§

Informācija par Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” Zivju resursu pētniecības departamenta bibliotēkas izslēgšanu no Bibliotēku reģistra

K. Taurēna informē par Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” Zivju resursu pētniecības departamenta bibliotēkas izslēgšanu no Bibliotēku reģistra, pamatojoties uz institūta rīkojumu par bibliotēkas reorganizāciju par iekšējo informācijas un resursu centru, kas turpmāk nodrošinās pakalpojumus tikai institūta darbiniekiem, pētniekiem un sadarbības partneriem. Bibliotēka ir izslēgta no Bibliotēku reģistra.

U. Zariņš jautā, vai reorganizācijai bija vajadzīgs LBP atzinums, K. Taurēna atbild, ka valsts bibliotēkām LBP saskaņojums nepieciešams tikai likvidēšanas gadījumā. D. Baltiņa lūdz atsūtīt LBP locekļiem Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” vēstuli zināšanai. A. Dadzīte vērš uzmanību uz institūta tīmekļvietnē atrodamo informāciju par bibliotēku.

5.§

Informācija par likumprojekta “Grozījumi Bibliotēku likumā” virzību un bibliotēku informācijas sistēmu pārvaldības centra funkciju

U. Zariņš informē, ka likumprojekts “Grozījumi Bibliotēku likumā” ir pieņemts Saeimā 3. lasījumā. K. Taurēna papildina, ka likuma grozījumi stāsies spēkā, līdzko valsts prezidents būs tos izsludinājis.

U. Zariņš jautā par plānoto bibliotēku informācijas sistēmu pārvaldības centra funkciju nodošanu Latvijas Nacionālajai bibliotēkai. D. Baltiņa atbild, ka darbs pie bibliotēku informācijas sistēmu pārvaldības izmaiņām norit ciešā sadarbībā ar Kultūras ministriju, kā arī plānots diskutēt ar visām iesaistītajām bibliotēkām un institūcijām individuāli.

6.§

Par priekšlikumiem LBP darba plānam

U. Zariņš norāda, ka atbilstoši likuma grozījumiem esošais LBP sastāvs strādā līdz 2026. gada beigām. Tiek izskatīti LBP locekļu iesūtītie priekšlikumi darba plānam.

1. Koordinēt bibliotēku nozari regulējošo Ministru kabineta noteikumu pārskatīšanu un aktualizēšanu atbilstoši Bibliotēku likuma izmaiņām.

K. Taurēna informē, ka atbilstoši Bibliotēku likuma izmaiņām līdz 2027. gada 31. decembrim jāaktualizē Ministru kabineta noteikumi Nr. 317 “Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”, jāveic izmaiņas Ministru kabineta noteikumos Nr. 709 “Bibliotēku akreditācijas noteikumi”, līdz 2028. gada 31. decembrim jāizdod Latvijas bibliotēku tīkla darbības, teritoriālo pārklājumu pašvaldībās un bibliotēku pakalpojumus regulējošie noteikumi.

LBP locekļi vienojas 2026. gada rudenī uzsākt darbu pie “Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumu” un “Bibliotēku akreditācijas noteikumu” izmaiņām, veidojot darba grupas no nozares speciālistiem ar padziļinātām zināšanām un pieredzi šajās jomās. Turpretī darbu pie noteikumu par Latvijas bibliotēku tīkla darbību, teritoriālo pārklājumu pašvaldībās un bibliotēku pakalpojumiem izveides uzsākt 2027. gada sākumā. D. Baltiņa iesaka darba grupu minēto noteikumu izstrādei veidot no LBP locekļiem, pieaicinot nozares ekspertus.

2. Izvērtēt un aktualizēt Bibliotēku padomes nolikumu atbilstoši Bibliotēku likuma grozījumiem un nozares attīstības vajadzībām.

U. Zariņš informē, ka LBP nolikuma izstrāde ir Kultūras ministrijas kompetencē. K. Taurēna informē, ka darbs pie nolikuma aktualizēšanas ir uzsākts, nolikuma projekta apspriešana ar LBP locekļiem varētu notikt rudenī.

3. Aktualizēt bibliotekāru atalgojuma, cilvēkresursu attīstības jautājumus un nozares ilgtspēju

U. Zariņš piedāvā rudenī plānot diskusiju par bibliotekāru atalgojuma un nodarbinātības tendencēm bibliotēku nozarē, balstot sarunu datus par bibliotēku darbinieku kvalifikāciju un darba slodzēm. Diskusijas rezultātus varēs izmantot Ministru kabineta noteikumu izstrādei par Latvijas bibliotēku tīkla darbību, teritoriālo pārklājumu pašvaldībās un bibliotēku pakalpojumiem. R. Lenša papildina, ka pieaug bibliotēku darbinieku pienākumu apjoms un nepieciešamo profesionālo un personīgo kompetenču loks, bet atalgojuma līmenis tam neseكو.

Tāpat R. Lenša Latvijas Bibliotekāru biedrības vārdā ierosina runāt par bibliotekāru drošību. U. Zariņš norāda, ka bibliotekāru un lietotāju fiziskā drošība, rīcības algoritmi apdraudējuma gadījumos, kibernetdrošība un medijpratība ir aktuālas tēmas nozares profesionālās pilnveides aktivitātēs. D. Baltiņa papildina, ka Latvijas Nacionālās bibliotēka īsteno bibliotekāru kompetenču attīstību par šīm tēmām, kā arī Norvēģijas grantu projekta ietvaros strādās ar bibliotēku sagatavošanu un stiprināšanu krīzes situācijās.

U. Zariņš norāda uz nepieciešamību aktualizēt nozarē diskusijas par darbu ar krājumu, datubāzu izmantošanu, SBA un dokumentu piegādes pakalpojumiem.

LBP locekļi vienojas par priekšlikumu iekļaušanu darba plānā, kā arī laika grafika sagatavošanu Ministru kabineta noteikumu izstrādes darba grupu darbam.

LBP nolēmji:

- Ieteikt kandidātus Ministru kabineta noteikumu aktualizēšanas darba grupām.
- Sagatavot LBP darba plānu.
- Nākamo LBP sēdi organizēt septembrī.

LBP sēde tiek slēgta plkst. 12.40.

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētājs

(paraksts*)

U. Zariņš

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU